

9.

Till Gripsholmservisens historia.

Kungörelse.

Genom offentlig Auction å Gripsholms Kongl. Slott den 9:de nästkommande Februarii och följande dagar försäljas åtskilliga dels förslitne dels för Slottet umbärlige Inventarier och Materialier, bestående af omkring 30 Steppund Stångjern, lemningar af en Porcellains=Service, en större mängd Tallrickar med flere pjejer af tenn, diverse Messingskärl, Sängkläder, Linne, Sängtäcken af fiden och kattun m. m. som allt kan på stället före Auctionen beses. Säkre och kände köpare lemnas 14 dagars anstånd med betalningen, hvarförinnan warorne ej få afhämtas. Ryföping i Lands=Cancelliet den 28 December 1818.

P. G. Skjöldebrand.

G. Engeström.

I öfverensstämmelse härmed hölls också 1819 den 10 och 11 februari vid Gripsholm auktion å åtskilliga för slottet obehöfliga föremål. Spekulanter hade infunnit sig från städerna Mariefred, Strängnäs och Eskilstuna, äfvensom från landsbygden kring den gamla kungaborgen — från Åker, Enhörna o. s. v. — till ett antal öfverstigande 70 personer, ty så många ungefär voro enligt det

ännu bevarade auktionsprotokollet köparne.¹ Allmänheten, ej ovan att vid liknande tillfällen för en ringa penning förvärfva ännu användbart husgeråd, bjöds denna gång på en brokig mängd föremål. Utom hvad i kungörelsen redan omtalats, fans där sålunda också möbelyg af siden, guldgaloner, speglar, lampetter, kullerstolar, en stor pråm m. m.

Försäljningens hufvudnummer utgjordes emellertid sannolikt af de s. k. »lemningarna af en porcellains-service», hvilka enligt auktionsprotokollet uppgingo till ej mindre än 304 pjäser — de flesta, som det vill synas, ännu ganska brukbara, då, efter protokollet att döma, endast ett fåtal af föremålen var skadadt. Ehuru det kanske skulle kunna hafva sitt intresse att efterse, hur många af kungörelsens »piecer af tenn» af de besökande efter auktionsdagarna hemfördes, lämna vi här denna kalkyl ur räkningen, åtnöjande oss med att konstatera, att vid detta tillfälle en hel skara af dessa föremål vandrade ut i världen kring Gripsholm, lämnande rum för rörstrandsfabrikens skörare, men modernare alster.

För oss har den gamla servisen mera intresse. Han omfattade, som sagdt, 304 pjäser af olika slag. Honoratiores bland publiken — kyrkans tjänare, lagmän, militärer, handlande, inspektorer och ej mindre än 7 fruar, om hvilkas ställning i samhället historien för öfrigt intet har att meddela, fingo hvar sin större eller mindre del. Murare, skomakare, vaktmästare m. fl. gingo ej häller lottlösa.

In alles delades servisen på 42 händer, om man frånräknar de tre poster, som betalades vid klubbslaget. Lejonparten (41 pjäser) inropades af en major Norlin. Närmast kommo grosshandlar Stenberg med 26 och inspektor Rundlöf med 20 pjäser. Handlanden Elg, provisor Ekerman och inspektor Håkanson erhöello respektive 19, 17 och 15 stycken.²

¹ Jfr bilaga A: *Räkning öfver Inkomster och Utgifter wid Gripsholms Slott och Djurgård för Å:o 1819*. Slottsarkivet.

² Jag har här nedan efter auktionsprotokollet i alfabetisk ordning sammanfört de olika köparne med angifvande af deras inköp.

Pastor Agerholtz: 2 desserttallrikar. Pastor Anderson: 2 aflånga fat. Jan Anderson i Årja: 1 terrin med fat, 2 aflånga fat. Pastor Anell: 6 par tekoppar med fat. Fru Bergman: 2 compotierer, 2 aflånga och 2 runda fat. Fru Bergstedt: 2 aflånga

Prisen å de olika pjeserna framgå af auktionsprotokollet; hela försäljningssumman uppgick till 304 rdr 14 sk. 6 rst. banko.

När den korta februaridagens skymning föll öfver slottets borggård, och de auktionsbesökande återvände hvar och en till sitt, borde egentligen den gamla servisens historia varit slut. Han hade fyllt sin hufvuduppgift — sin tjänstgöring vid hofvet så att säga — blifvit använd och kasserad samt skulle under sin återstående tid draga sig till baka till privatlivets lugn. Men det är egentligen först under denna senare period hans historia begynner.

Vi begära ej, att läsaren utan vidare skall kunnat fatta intresse för den servis, om hvars »sortie» från porslinsköket å Grips-holm vi nyss berättat. Med benäget tillstånd skola vi därför föreställa honom. Vi måste emellertid, för att detta skall kunna ske,

fat, 6 st. tefat. Hofkvartermästar Biedenweg: 1 sässkål. Fru Dahlström: 6 desserttallrikar, 2 fruktkorgar med fat. Provisor Ekerman: 1 terrin med fat, 4 runda fat, 5 flata och 6 djupa tallrikar, 1 skål med lock. Handlanden Elg: 1 terrin med fat, 4 runda fat, 3 salladskålar, 2 desserttallrikar, 2 spilkummar, 1 gräddkanna, 1 tekanna, 5 par tekoppar med fat. Fru Forsberg: 1 rundt fat, 2 fruktkorgar med fat, 2 gräddkannor. Inspektor Grandin: 1 terrin med fat, 7 st. tefat. Fänrik Grandinsson: 1 terrin med fat, 2 snäckor. Grewesmühl på Horn: 2 punschbålar med fat, 2 cuvetter, 2 fruktkorgar med fat. Grewesmühl på Räfsnäs: 6 flata tallrikar, 2 salladskålar, 2 fruktkorgar med fat. Pehr Jonsson i Årja: 1 rundt fat. Rådman Hagrelus: 6 konfekt-tallrikar. Fältkamrer Hedin: 12 flata tallrikar. Fru Herrström: 2 snäckor, 1 chokoladkanna. Magister Holmlin: 2 smöraskar. Inspektor Håkanson: 6 aflånga fat, 1 sässkål, 8 st. tefat. Hofpredikanten Hückert: 4 konfektallrikar, 2 fruktkorgar med fat, 1 sockerask. Direktör Lennander: 6 aflånga fat. Murar Lindblad: 2 desserttallrikar. Kamrer Ljungman: 2 konfektallrikar. Kyrkoherden Lotsch: 2 runda fat. Krönobefallningsman Lundgren: 1 fruktkorg med fat. Lagman Malmberg: 2 aflånga fat, 1 smörask, 2 desserttallrikar, 2 skålar med lock. Major Norlin: 1 punschbål med fat, 2 terriner med fat, 2 salladskålar, 4 saladierer, 2 smöraskar, 6 desserttallrikar, 24 crémekoppar. Kamrer Oldenburg: 1 smörask. Handlanden Pose: 2 aflånga fat, 2 saladierer, 2 sässkålar. Inspektor Rundlöf: 2 aflånga fat, 1 smörask, 10 desserttallrikar, 2 spilkummar, 5 par grepkoppar med fat. Handlanden Rydberg: 1 sässkål. Inspektor Sandberg: 1 karott, 1 sässkål. Fru Skotte: 3 fruktkorgsfat. Handlanden Stenberg: 12 desserttallrikar, 1 sässkål, 1 sockerask, 12 par tekoppar med fat. Lagman Sturnegk: 2 desserttallrikar, 5 cuvetter, 2 spilkummar. Vaktmästar Vallin: 2 st. aflånga fat (söndriga). Orgelnisten Wallin: 8 aflånga, 2 runda fat. Fru Wattring: 2 runda fat. And. Zetterström: 2 chokoladkannor (söndriga). Skomakar Zetterström: 4 djupa tallrikar. Kontant till obekant(a) köpare: 2 compotiärer, 2 runda fat, 1 sockerask.

gå något till baka i tiden. Vi vända oss då till slottets äldre inventarier, hvilka — vi drista ej säga omvårdnaden om gamla handlingar, men den slump, som ofta är vänligare än människor — åt oss bevarat.

Man finner då i 1818 års »Inventarium öfver Kongl. Maj:t och Kronan tillhörige Meubler och öfrige effecter vid Gripsholms Slott»¹ bland afskrifna föremål en hel del »porcellaine», som, enligt hvad förteckningen utvisar, är det samma, som såldes i februari 1819. Gå vi sedan till närmast föregående inventarium — det härstammar från anno tretton² — upptager detta (fol. 165) just de porslins-pjeser, som år 1818 blefvo afskrifna och 1819 sålda på ofvan omtalade auktion. De omnämnas nu under titeln »porcellaine Ostindiskt med Svenska vapnet och Gripsholm». Om läsaren behagar erinra sig det ännu i museer och samlingar bevarade, från Kina införda porslin, som mot hvit, af kronor öfversållad botten är dekoreradt med tre kronor inom en lagerkrans (se slutvignetten) samt bär inskriften GRIPSHOLM, torde det vara klart, att de 304 i februari år 1819 afyttrade porslinspjeserna tillhörde den för våra dagars konst-vänner ej obekanta så kallade *Gripsholmservisen*. Härmed lär presentationen kunna anses gjord.

Gripsholmservisen — vi anse oss nu ega rätt att kalla honom så, så mycket mera som han äfven i inventarierna bär detta namn — kan genom dessa handlingar, i hvilka han också benämnes K. M:ts servis, följas till baka till år 1781,³ då vi för första gången finna honom omtalad och vid detta tillfälle såsom »tillkommit Chinesiskt porslin sedan år 1772», d. v. s. det år, då närmast föregående inventarium uppgjordes. Man kan med stöd af denna anteckning taga som gifvet, att servisen mellan 1772 och 1781 kommit till Gripsholm.

¹ Slottsarkivet.

² *Inventarium öfver alla Kongl. Maj:t och Kronan tillhörige Möbler och annat slags husgeråd vid Gripsholms Slott, uprättadt 1813 till följd af Kongl. Brefvet den 19 Junii 1811.* Slottsarkivet.

³ Bilaga B: *Inventarium uppå Hans Kongl. Maj:ts Meubler och Sängkläder samt Husgeråds och Linne-Persedlar uti Gripsholms Slätt, uprättat År 1781.* Fol. 107. Slottsarkivet.

Ehuru det väl nu mera är omöjligt att bevisa, torde det vara sannolikt nog, att det just var detta porslin, som i en faktura öfver Svenska ostindiska kompaniets skepp Terra Novas återfrakt från Kanton till Göteborg, daterad den 14 december 1775, finnes omtaladt under rubriken »*Théer och Porcellainer för Kongl. Hofvet: 5 Kistor och 1 Tubb med En Taffel, Thé och Caffé Service*», och som där upptages till ett värde af 600 Tael, motsvarande 3,204 kronor i vårt mynt.¹

Skeppet, som i januari 1775 afseglade från Göteborg,² »återlände» dit enligt stadens tidningar tisdagen den 9 juli 1776, och dess afmönstrade besättning »tracterade sig» några dagar senare »efter vanligheten hos fru Stjerna i masthugget».³ Var Gripsholmservisen verkligen med bland de 272 kistor, 15 lådor, 103 »tubbar» och 643 »bundlar» porslin, som rymdes under Terra Novas däck, borde den samma hunnit till Gripsholm vid den tid på hösten 1776, då hofvet från Strömsholm dit öfverflyttade.⁴

Får man tro slottets handlingar, kunde Gripsholm vid denna tid nog behöfva en ny servis. Ehrensvärds skildringar från »detta ohyggliga och ledsamma» ställe, »där fattigdomen syntes i alt — i fatbur, i husgerådskammare, i alla rum och där knapt fans en stol att sitta på eller en säng att ligga uti»,⁵ äro åtminstone i ofvan nämnda hänseende ej alt för öfverdrifna. Inventariet från år 1772

¹ W. BERG: *Om införseln till Sverige af Kinesiskt porslin under Svenska ostindiska kompaniets tredje oktroj åren 1766—1786. En keramisk studie.* Göteborg 1879. S. 15.

Originalhandlingen, i Göteborgs stadsbibliotek, har titeln: *Canton den 14 December 1775. Factura öfver Retour Laddningen med Skeppet Terra Nova, som Commenderas af Capitainen Charles Chapman, destinerad till Götheborg för Svenska Ost Indiska Compagniets räkning*, och har genom kammарherre Carl Lagerberg godhetsfullt blifvit stäld till författarens förfogande.

² Förteckning, som wisar Tiden enär Svenska Ost-Indiske Compagniets Skepp Afseglat och återländt til Götheborg jemte Skeppens namn och Lästetahl för Åren 1774, 75, 76, 77 och 1778. Riksarkivet.

³ *Göteborgska Nyheter För År 1776.* Utgifna och tryckta af IMMANUEL SMITT. Nr 29. — *Göteborgs Allehanda.* Tredje ärgången. Göteborg. Nr 54. Jfr nr 57.

⁴ *Dagboksanteckningar förda vid Gustaf III:s hof af friherre Gustaf Johan Ehrensvärd.* Utgifna af E. V. MONTAN. Stockholm 1878. D. I. S. 154.

⁵ G. J. EHRENSVÄRD: anf. arb. och del. S. 155, 322.

omtalar nämligen endast ett fåtal porslinsföremål, några te- och chokoladkoppar med fat samt ett par spilkummar i brunt och guld eller rött och grönt med märket H E, den gamla riksänkedrottningens från slottsbyggnader till trästolar välkända signatur. I denna brist skulle väl närmaste anledningen till den nya servisens anskaffande vara att söka. Vi känna emellertid intet rörande den sammas förhistoria. Då hofkassaböckerna, som ofta innehålla uppgifter om inköp af »Ostindiskt porslin» från handlande i Stockholm,¹ icke, så vidt jag kunnat finna, omtala något rörande Gripsholmservisen, men den samma däremot finnes upptagen i Gustaf den tredjes bouppteckning,² har porslinet varit konungens privata egendom. Må hända har det samma i underdånighet öfverlämnats till monarken af Ostindiska kompaniets direktion — man skulle vara frestad att gissa som tack för att »Hans Majestät tackts förunna Compagniet dess höga protection samt i nåder tackts förklara sig vilja med onåde anse eho som på ett eller annat sätt söker skada Compagniets credit».³

Som bekant omfattade ofta de från Kina genom Ostindiska kompaniets försorg inkomna serviserna ett stort antal pjäser. Af den ofvannämnda fakturan synes, att en bordservis i blått och hvitt och värderad till 36 Tael innehöll 248 stycken; en annan till 28 Tael 205 pjäser; en kaffeservis i guld och färger till 2 Tael 6 [-?] omfattade 15 stycken, en teservis till ungefär samma pris 23, o. s. v. Hur stor var månen en gång Gripsholmservisen, som, om det var den i Terra Novas fraktlista omtalade, betalats med 600 Tael? Inventariet af år 1781 torde i detta hänseende lämna oss den bästa ledningen. Det upptager: *bålar* med fat; *terriner* med lock och fat, runda och aflånga (2 sorter); *små soppskålar* med lock och fat; *fat*,

¹ Enligt 1774 års hofkassabok (Slottsarkivet) köptes t. ex. af Anders Berg 1774 29½ dussin blå och hvita »ostindiska porcellaines-tallrikar», flata, 45 DK., 6¼ dussin djupa à 45 DK., 20 dussin emaljerade »ostindiska» kaffekoppar à 48 DK., 3 st. blå och hvita thekannor à 16 DK., 3 bruna à 9 DK., 6 mjölkkannor à 6 DK.

² Riksarkivet.

³ *Directionen af Ostindiska Compagniet, Confirmation på dess privilegium af den 7 Juli 1762.* Handlingar rörande Ostindiska kompaniet. Riksarkivet.

runda (5 sorter) och aflånga (5 sorter); *tallrikar*, flata och djupa; *konfekt-* (= dessert-) *tallrikar*, flata och djupa; *fruktkorgar* med fat; *compotierer*, runda (2 sorter), aflånga, fyrkantiga, snäckformiga; *såsskålar*; *smöraskar* med lock och fat; *vinkylare* (2 sorter); *saladier* (2 sorter); *spilkummar* med fat; *sockeraskar* med lock och fat; *tekoppar* med fat; *kaffekoppar* med fat och grepar; *kaffekannor* med lock och fat; *tekannor* med lock, utan fat (2 sorter); *mjölkkanor* med lock och fat; *crémekoppar*; »*tub*» — till sammans öfver 700 pjäser af ett 40-tal olika typer.¹

Porslinets öden under de närmaste åren finnas tecknade i slottets inventarier. Men vi skola ej trötta läsaren med att år efter år följa anteckningarna om servisens förminskning. Nog af, redan konung Gustaf III:s bouppteckning (1792) omtalar af konungens servis ej mer än 318 pjäser, och i en af Gudmund Carl Liungman ett par år senare uppgjord förteckning² förekomma blott 316 stycken, hvilket antal visserligen vid senare inventeringar under samma årtionde befans oriktigt, i ty att några pjäser sedermera tillrättakommit, och hela antalet sålunda t. ex. 1798 upptages till 336;³ men förstörelsen hade, som man kan se, gått raskt nog ändå — omkring 400 pjäser under 38 år — och det på ett slott, som endast vissa tider af året beboddes. Förklaringen ligger dels i människonaturens inneboende vandalism — en blandning af tanklöshet, okunnighet och bristande (slumrande) skönhetsinne, dels i den omständigheten, som också flerstädes i inventarierna antydes, att delar af servisen utlämnades till användning äfven utom slottet. Särskildt synes den varit i bruk i de s. k. kungsbyggnaderna i Mariefred, i

¹ I ofvan nämnda antal ingå, som läsaren ser, egentligen tre olika serviser, hvilket jämte priset i sin mån synes bekräfta vårt antagande, att porslinet är den i Terra Novas faktura år 1775 omnämnda, för hofvet bestämda taffel-, te- och kaffeservisen.

² *Förteckning på det Ostindiska Porcellaine af Gripsholms Servicen, som finnes i behåll den 8 Junii 1795.* Slottsarkivet.

³ *Inventarium öfver Konungens Meubler och Husgeråds Persedlar vid Dess Lust Slott Gripsholm, uprättadt år 1798.* Fol. 105, 107. Härmed kan jämföras några å ett löst blad förekommande anteckningar rörande en den 27 och 28 augusti 1797 företagen inventering af porslinet.

hvilka vid de kungligas besök både hofffolk och komedianter voro inhysta. Sålunda bortkommo under hofvets vistelse på Gripsholm år 1801 inalles 47 pjäser, hvilka 1805 blefvo afskrifna, och som fem år senare följdes af ännu ett 70-tal, o. s. v. Hur det gick återstoden, känner läsaren redan.¹

Gripsholmservisen har sedermera, likt mycket annat af det man i början af detta århundrade såsom värdelöst skräp² anförtrorde åt klädståndsfruar eller lumphandlare, åter kommit till heders. Från sina undangömda platser på vindar, i kök eller skafferi ha de terriner och fat, tallrikar och crémekoppar, som tiden skonat, letat sig väg till samlarens väggar eller väl skyddade skåp, och priser betalats, som i själfva verket ej stå i rimligt förhållande till föremålens konstvärde. Den summa, för hvilken hela servisen såldes, har nog redan mer än en gång blifvit utbetald för en enda pjäs ur samma servis. En soppskål med fat har sålunda, enligt författarens anteckningar, betingat 350, en annan gång 270 kr.; en fruktkorg med fat har betalats med 250 kr.; 5 stycken kaffekoppar med fat med 500 kr.; en såsskål med 50 kr.; ett litet fat med 53 kr.; en tallrik med 50 kr., o. s. v.

¹ Egendomligt nog undgick en del af servisen auktionen 1819. I inventariet öfver Gripsholms kungl. slotts tillhörigheter, upprättadt år 1866 (Slottsarkivet) upptagas nämligen: 9 tallrikar (flata och djupa), 21 crémekoppar, 1 stor soppskål med lock och fat, 3 fat (större och mindre), 2 fruktkorgar med fat, summa 36 pjäser, af hvilka sedan 1866 försvunnit 17 stycken. De beskrifvas i nämnda handling såsom försedda med blå kronor, guldkant, Sverges vapen samt ordet Gripsholm och tillhörde sålunda tvifvelsutan denna servis. Gripsholms slott har haft många gömslen, som tjänat såsom tillflykt både för porslin, väfda tapeter och annat, som eljest kunnat vara lämpligt att sälja på auktion.

² De kungliga slottens räkenskaper från dessa år, särskildt 1818—1824, omtala årliga auktioner å Svartsjö, Haga, Drottningholm, Ulriksdal, Uppsala slott och från husgerådskammarens magasin i Stockholm. Det torde icke lida något tvifvel, att en stor del af statens äldsta och dyrbaraste mobilier vid denna tidpunkt gick under klubban. Auktionsprotokollen äro i all sin ordkarghet värtaliga. Kinesiskt, sevrès och saxiskt porslin, kristallkronor (ensamt från Ulriksdal 11 stycken för 10 à 12 Rd. stycket), taflor (från Drottningholm 1820 bland annat ett 40-tal dörrstycken), möbler med broderadt siden, savonnerie eller gyllenläder, himlar af guld- och silfvertyg, kabinetskåp, gamla ur, lampetter, väfda tapeter, dyrbara hästmunderingar, fanor m. m. framletades och såldes för en spottstyfver. Man kan blott beklaga, att med sådana varor och sådana pris det icke i dessa samlarnes gyllene dagar fans — ett Nordiskt museum!

Flertalet pjäser finnes nu å Stockholms slott (83 st. tillhörande H. M. konungens samling, 19 st. tillhörande K. husgerådskammaren); men äfven Nationalmuseum, Nordiska museet och enskilda konstväänner inom och utom landet kunna fröjda sig af att ega en eller annan pjäs.

Men hvarför, frågar läsaren kan hända, hvarför i himlens namn såldes då denna servis, som, om han också ej längre var ny, dock hade ett historiskt värde och därtill ännu var fullt användbar? Då svaren kunde blifva många och oangenäma, skola vi låta handlingarna själfva tala.

Den 22 okt. 1818 inkom till K. riksmarskalksämbetet följande »ödmjuka memorial»: ¹

Under nu förrättad inventering härstädes har jag funnit några lemningar af en gammal Porcellaine Service och en mängd talrickar med flere piecer af thenn, några mässings kärl samt åtskilliga utslitna Inventarier tillika med omkring 30 Skeppund stångjern m^m för Slottet ganska umbärliga (persedlar), hvadan, då Slottet är i behof af en Porcellaines Service och andra nödiga meubler, jag härmedelst får ödmjukeligen anhålla, at nämnda öfverflödiga och odugliga persedlar måtte å allmän auction härstädes få försälgas och de derföre inflytande medel till berörda ändamål emot redovisning användas.

Gripsholms Slott den 12 October 1818.

P. SKJÖLDEBRAND.

Riksmarskalkens svar ² lyder med uteslutande af ingressen:

— — — hvad Herr Landshöfdingen och Ståthållaren sålunda anmält och hemställt har Jag funnit vara nyttigt, och behagade Herr Landshöfdingen och Ståthållaren altså om verkställigheten deraf besörja. Jag befaller Herr Landshöfdingen, Ståthållaren och Commendeuren Gud Alsmäktig.

Stockholm den 27 October 1818.

På Riks Marskalks Embetets Wägnar

CLAES FLEMING.

E. M. Kuylenstjerna.

¹ K. Riksmarskalks Embetets Handlingar 1818. Inkomna handlingar. Slottsarkivet.

² K. Riksmarskalks Embetets Handlingar: Diarium & Register samt Concept-Expeditioner för år 1818. Slottsarkivet.

Och så reste ståthållaren eller något hans ombud under den allsmäktiges beskydd till Stockholm, när det blef öppet vatten fram på våren, och köpte där af herr G. Hoffman en stor, ny rörstrand-servis, som bland sina 406 pjeser, omfattade både handfat, kannor och annat, som den hederlige gamle kinesen ej kunnat uppvisa. Betalningen erlades i maj med 359 rdr banko,¹ och den servisen kan ännu efter 80 år få beses i Gripsholms slotts konditori — men, så vidt jag vet, är det just ingen, som frågat efter honom.

Sens moral: Nichts ist schrecklicher als eine thätige Unwissenheit.²

JOHN BÖTTIGER.

¹ *Räkning öfver Inkomster och Utgifter wid Gripsholms Slott och Djurgård För År 1819. Fol. 174. Slottsarkivet.*

² Goethe.

Bilaga A.

År 1819 den 9, 10 och 11 Februarii förrättades, till följe af Konungens Befallningshafwandes derom utfärdade Kungörelse den 28:de December förledit år, Auction å Gripsholms Slott uppå nedanskrefne persedlar.

			Banco.	
63	1 Pounschs Bål med fat . .	Grefwesmyhl på Horn	15:	8 —
64	1 st. D:o m: D:o	D:o Köpare	12:	33 —
65	1 st. D:o m: D:o	Major Norlin	6:	4 —
66	1 Terrin med fat	Fendric Grandinsson	2:	36 —
67	1 st. D:o m: D:o	Inspector Grandin	2:	8 —
68	1 st. D:o m: D:o	Major Norlin	5:	15 —
69	1 st. D:o m: D:o	D:o Köpare	5:	12 —
70	1 st. D:o m: D:o	Provisor Ekerman	5:	6 —
71	1 st. D:o m: D:o	Handelsman Elg	6:	13 —
72	1 st. D:o m: D:o	Jan Andersson i Erja	5:	8 —
73	2 st. Compotiärer	Contant	2:	16 —
74	2 st. D:o	Fru Bergman	2:	27 —
75	2 st. Fat, aflånga	D:o Köpare	2:	— —
76	2 st. D:o	Fru Bergstedt, Mellösa	2:	6 —
77	2 st. D:o	Orgelnisten Wallin, Åker	1:	32 —
78	2 st. D:o	D:o Köpare	1:	32 —
79	2 st. D:o	Directeur Lennander	1:	33 —
80	2 st. D:o	Orgelnisten Wallin, Åker	2:	— —
81	2 st. D:o	D:o Köpare	1:	21 —
82	2 st. D:o	Directeur Lennander, Åker	1:	23 —
83	2 st. D:o	D:o Köpare	1:	23 —
84	2 st. D:o	Jan Andersson i Erja	2:	6 —
85	2 st. D:o	Inspector Håkansson	2:	16 —
86	2 st. D:o	D:o Köpare	2:	16 —
87	2 st. D:o	Pastor Andersson i Strängnäs	1:	14 6
88	2 st. D:o	Hand. Pose	1:	24 —

			Banco.		
89	2 st. Fat, aflånga	Inspector Håkansson	2:	3	—
90	2 st. D:o	Lagman Malmberg	2:	4	—
91	2 st. D:o	Inspector Rundlöf	2:	2	—
92	2 st. D:o Söndriga	Waktmäst. Wallin	—	16	—
93	2 st. D:o Runda	Fru Wattrang på Närlund	2:	25	6
94	2 Runda Fat	Provisor Ekerman	2:	6	—
95	2 st. D:o	Orgnisten Wallin, Åker	2:	4	—
96	2 st. D:o	Kyrkoh: Lotsch	2:	6	—
97	2 st. D:o	Hand. Elg	2:	32	6
98	2 st. D:o	Contant	3:	18	—
99	2 st. D:o	Hand. Elg	3:	—	6
100	2 st. D:o	Fru Bergman	2:	6	—
101	1 st. D:o	Provisor Ekerman	1:	16	6
102	1 st. D:o	Pehr Jonsson i Årja	1:	17	—
103	1 st. D:o	Provisor Ekerman	1:	19	—
104	1 st. D:o	Fru Forssberg	1:	2	—
105	6 st. flata Tallrikar	Fältkamr: Hedin à 27 sk.	3:	18	—
106	6 st. D:o	D:o Köpare à 26. 6 rst.	3:	15	—
107	6 st. D:o	Grefwesmyhl på Räfsnäs à 18. 6 . .	2:	15	—
108	5 st. D:o	Provisor Ekerman à 21 sk.	2:	30	—
109	6 st. Djupa D:o	D:o Köpare à 28. 6 rst.	3:	24	—
110	4 st. D:o	Skomak. Zetterström, Åker	1:	16	—
111	3 st. Sallade Skålar	Hand: Elg	2:	24	—
112	2 st. D:o d:o	Major Norlin	4:	7	6
113	2 st. D:o	Grefwesmyhl på Räfsnäs	4:	13	—
114	2 st. Snäckor	Fru Herrström	1:	19	—
115	2 st. D:o	Fendric Grandinsson	—	46	—
116	2 st. Salladierer	Major Norlin	2:	21	6
117	2 st. D:o	D:o Köpare	2:	17	6
118	2 st. D:o	Hand. Pose	2:	12	—
119	1 st. Carotte	Inspector Sandberg	—	33	—
120	1 st. Smörask m: fat	Major Norlin	3:	24	—
121	1 st. D:o	D:o Köpare	3:	24	—
122	1 st. D:o	Lagman Malmberg	3:	25	—
123	1 st. D:o	Inspector Rundlöf	3:	28	—
124	1 st. D:o	Kamerer Oldenburg	2:	25	6
125	1 st. D:o	Magister Holmlin, Strängnäs	4:	—	—
126	1 st. D:o	D:o Köpare	3:	42	—

				Banco.		
127	2 st.	Confect Tallrick: . .	Kamerer Ljungman	1:	36	6
128	4 st.	D:o D:o . .	Hof Pred. Hyckert	1:	27	—
129	6 st.	D:o D:o . .	Rådman Hagrelius	2:	34	—
130	4 st.	Desert D:o . .	Inspector Rundlöf	1:	29	6
131	2 st.	D:o . .	Lagman Sturnegk	—	34	—
132	2 st.	D:o . .	Pastor Agerholtz	—	32	—
133	2 st.	D:o . .	Murare Lindblad	—	37	6
134	2 st.	D:o . .	Hand: Elg	—	39	—
135	6 st.	D:o . .	Grosshand. Stenberg à 17 sk.	2:	16	—
136	6 st.	D:o . .	Major Norlin à 16. 6	2:	3	—
137	6 st.	D:o . .	Fru Dahlström à 16. 6	2:	3	—
138	6 st.	D:o . .	Grosshand. Stenberg à 18 sk.	2:	12	—
139	6 st.	D:o . .	Inspector Rundlöf à 18. 6	2:	15	—
140	2 st.	D:o . .	Lagman Malmborg	1:	4	—
141	1 Skål m:	Läck	D:o Köpare	2:	32	—
142	1 st.	D:o	D:o Köpare	2:	38	—
143	1 st.	D:o	Provisor Ekerman	2:	8	—
144	1 Sauce	Skål	HofQwarterm: Biedenweg	—	40	—
145	1 st.	D:o	Hand. Pose	—	41	—
146	1 st.	D:o	Grosshand. Stenberg	—	45	—
147	1 st.	D:o	Hand. Pose	1:	7	—
148	1 st.	D:o	Hand. Rydberg	—	46	—
149	1 st.	D:o	Inspector Håkansson	—	46	—
150	1 st.	D:o	D:o Sandberg	1:	—	—
151	1 st.	Cuvette	Grefwesmyhl på Horn	1:	25	—
152	1 st.	D:o	D:o Köpare	1:	31	—
153	2 st.	D:o mindre	Lagman Sturnegk	2:	2	—
154	2 st.	D:o	D:o Köpare	1:	17	—
155	1 st.	D:o	D:o Köpare	1:	—	—
156	2 st.	Fruckt Korgar med fat	Grefwesmyhl på Horn	5:	18	—
157	2 st.	D:o D:o	Grefwesmyhl på Räfsnäs	6:	24	—
158	2 st.	D:o	Fru Dahlström	4:	13	—
159	2 st.	D:o	Fru Forssberg	3:	8	—
160	2 st.	D:o	Hofpred. Hyckert	2:	33	—
161	1 st.	D:o	Kronb. Lundgren	—	34	—
162	3 st.	D:o Fat	Fru Skätte	1:	1	—
163	2 st.	Spilkummar	Hand. Elg	3:	7	—
164	2 st.	D:o	Lagman Sturnegk	3:	—	—

			Banco.		
165	2 st. Spilkummar	Inspector Rundlöf	3:	8	—
166	6 st. Crémkoppar	Major Norlin	2:	6	—
167	6 st. D:o	D:o Köpare	2:	1	—
168	6 st. D:o	D:o Köpare	2:	—	—
169	6 st. D:o	D:o Köpare	2:	—	—
170	1 Chocolate kanna	Fru Herrström	1:	—	—
171	2 st. D:o söndriga	And. Zetterström	—	16	—
172	1 st. Greddkanna	Hand. Elg	—	40	—
173	2 st. D:o	Fru Forssberg	—	41	—
174	1 st. Thekanna	Hand. Elg	—	44	—
175	1 st. Säck Ask	Contant	2:	4	—
176	1 st. D:o	Grosshand. Stenberg	2:	9	—
177	1 st. D:o	Hofpred. Hyckert	2:	12	—
178	6 par The Koppar med fat	Kyrkoherden Anell à 34 sk.	4:	12	—
179	6 par D:o	Grosshand. Stenberg à 20 sk.	2:	24	—
180	6 par D:o	D:o Köpare à 28 sk.	3:	24	—
181	5 par D:o	Hand. Elg à 13. 6	1:	19	6
182	5 par Grep D:o D:o	Inspector Rundlöf à 29 sk.	3:	1	—
183	6 st. Thefat	Fru Bergstedt, Mellösa	—	40	—
184	7 st. D:o	Inspector Grandin	1:	—	—
185	4 st. D:o	D:o Håkansson	—	40	—
186	4 st. D:o	D:o Köpare	1:	—	—

Gripsholms Slott ut supra.

A. LUNDBERG.
Rådman.

A. GUSSANDER.
Rådman.

Bilaga B.

Utdrag ur Inventarium Uppå Hans Kongl: Maj:ts Meubler och Säng Kläder
samt Husgeråds och Linne-Persedlar uti Gripsholms Slått, uprättat År 1781.
Fol. 107.

— — — — —
Hans Kongl. Maj:ts Service. Efter förteckning.

- 3:ne st: runda fat til Pouch Boularne.
- 2:ne runda Terriner med lock och fat.
- 4 aflånga d:o d:o d:o 1:sta sort.
- 4 aflånga Terrinfat 2:dra sort.
- 5 st: små Soppskålar med läck och fat.
- 12 st: aflånga Comptiärer.
- 4 st: runda fat, 1:sta sort.
- 4 st: d:o d:o 2:dra sort.
- 8 st: d:o d:o 3:die sort.
- 10 st: d:o d:o 4:de sort.
- 16 st: d:o d:o 5:te sort.
- 3 st: aflånga fat, 1:sta sort.
- 5 st: d:o d:o 2:dra sort.
- 7 st: d:o d:o 3:die sort.
- 10 st: d:o d:o 4:de d:o
- 15 st: d:o d:o 5:te d:o
- 7 ställ fruktkorgar med fat 3 per ställ.
- 10 Sauceskålar.
- 7 smöraskar med lock och fat.
- 190 flata tallrickar.
- 57 djupa d:o
- 3 vinkylare 1:sta sort.
- 5 Dito 2:dra d:o
- 4 sockeraskar med lock och fat, höra til The et Coffe Servicerne.
- 4 st. Terriner med lock, 2:dra sort.
- 25 st. diupa Confit: tallrickar.
- 30 flata d:o d:o
- 57 The koppar och fat.

- 2 Caffé kannor med lock och fat.
59 Caffé koppar och fat med öron.
8 fyrkantiga Compotierer.
9 Snäck Façon dito
14 runda d:o 1:sta sort.
18 Dito 2:dra d:o
9 runda Salladierer, 1:sta sort.
9 dito d:o 2:dra d:o
6 spillkummar med fat.
2 The kannor med lock och fat, 1:sta sort.
1. Dito d:o d:o utan fat, 1:sta sort.
2 Dito d:o d:o 2:dra d:o
4 miölkkanor med lock och fat.
52 Creme Koppar.
En Tubb, 3:ne st. Pouch Boular.

Bild 11 (se nedan) återgifver efter en crèmekopp i Nordiska museet ett å Gripsholmservisen vanligt ornament.

